

ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสังคมระดับพื้นที่ ประจำปี พ.ศ. 2569

แนวทางการพัฒนาอาชีพกลุ่มเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

- การคุ้มครองทางสังคมถ่วงหน้า เร่งขยายหลักประกันรายได้ขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานสากล คือแนวคิดในการสร้าง "ตาข่ายรองรับทางสังคม" (Social Safety Net) มนุษย์ทุกคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่เกิดจนแก่ จะต้องหลักประกันรายได้ขั้นต่ำในการดำรงชีวิต โดยไม่ต้องเผชิญกับความยากอย่างรุนแรง เปลี่ยนวิธีคิดจากการ "สงเคราะห์" มาเป็นการสร้าง "สิทธิพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงได้"
- มาตรการจ้างงานเชิงรุก สนับสนุนให้สถานประกอบการจ้างงานคนพิการและกลุ่มเปราะบางเพิ่มขึ้นผ่านสิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือการสนับสนุนจากรัฐส่งเสริมอาชีพ
- ปรับปรุงกฎหมายและการเข้าถึงแหล่งทุน บูรณาการการทำงานตาม พ.ร.บ. ต่าง ๆ เช่น พ.ร.บ.ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ พ.ศ.2545 และ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำและข้อมูลอาชีพได้จริง
- นโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมในระดับท้องถิ่นที่เข้าถึงง่าย เพื่อพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ EEC
- การลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ กระจายงบประมาณและทรัพยากรสู่ท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการปัญหาความเปราะบางได้ด้วยตนเอง

สถานการณ์และความท้าทายในปัจจุบัน

ความจริงเชิงตัวเลข: สถานการณ์ระดับประเทศ

ข้อมูลสถิติสะท้อนถึงโครงสร้างสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำเชิงประจักษ์

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเศรษฐกิจและคนรุ่นใหม่ (Economic & Youth Groups)

ผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ว่างงาน
มุ่งเน้นกลุ่มที่เผชิญความท้าทายทางการเงินและขาดโอกาสในการทำงานและอาชีพ

เยาวชนที่มีข้อจำกัดทางการศึกษา
กลุ่มเด็กและวัยรุ่นที่ขาดโอกาสในการเรียนรู้เพื่อสร้างอนาคต

กลุ่มเปราะบางที่ต้องการการดูแลพิเศษ (Special Care Groups)

ผู้สูงอายุ
ความดูแลและการสนับสนุนชีวิตเพื่อไม่ให้เกิดความยากลำบาก

คนพิการ
เสริมสร้างโอกาสและความเท่าเทียมให้คนพิการและกลุ่มเปราะบาง

ผู้พิการ
สนับสนุนการเข้าถึงบริการและสร้างโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา

ดาวน์โหลด

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2
172/9 ม.4 ต.บางละมุง อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

โทร.038 241 821

<http://tpso-2@m-2.m-society.go.th>

E-mail : tpso-2@m-society.go.th

ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสังคมระดับพื้นที่ ประจำปี พ.ศ. 2569 แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษในผู้สูงอายุ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรครั้งสำคัญ โดยข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 พบว่ามีผู้สูงอายุประมาณ 13.9 ล้านคน (ร้อยละ 21.58 ของประชากรทั้งหมด) และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28 ภายในปี 2576 สำหรับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก มีความแตกต่างหลากหลายสูง ทั้งในเชิงเกษตรกรรม พื้นที่ชายแดน และเขตอุตสาหกรรม EEC ผู้สูงอายุหลายคนเสี่ยงต่อการถูกกระทำรุนแรง

จังหวัด	จำนวนผู้สูงอายุ (คน)	สัดส่วนผู้สูงอายุ (%)	สถานะสังคมสูงวัย
จันทบุรี	116,403	21.70	สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์
ตราด	47,521	20.98	สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์
ฉะเชิงเทรา	147,584	20.13	สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์
ปราจีนบุรี	97,986	19.57	สังคมสูงวัย (ใกล้สมบูรณ์)
สระแก้ว	102,194	18.18	สังคมสูงวัย
ชลบุรี	263,272	16.10	สังคมสูงวัย
ระยอง	120,981	15.47	สังคมสูงวัย

ผลกระทบในวงกว้าง

มิติผลกระทบ	รายละเอียดความสูญเสีย
รายบุคคล	บาดเจ็บ ทุพพลภาพ ชีวีชีพ และอัตราการมีภาวะสูง (พบมากในบ้านปูนชั้นระยอง)
ครอบครัว	สัมพันธภาพแตกสลาย สถาบันครอบครัวขาดความมั่นคงและพื้นที่ปลอดภัย
เศรษฐกิจมหภาค	GDP Per Capita อาจลดร้อยละ 5.5 ต่อการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุทุกอัตรา 10 และระบบงบประมาณเบี่ยงชีพลุ่งขึ้นต่อเนื่อง
สังคม	ปัญหาผู้สูงอายุเรื้อรังและการสูญเสียทรัพยากรภาครัฐในการเยียวยาแก้ไข

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

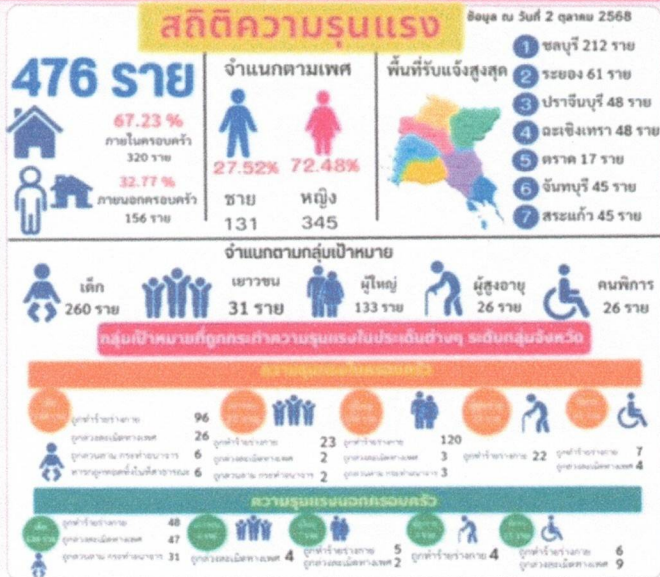
- เตรียมพร้อมรับมือเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ พัฒนาและขยายบริการด้านสุขภาพสวัสดิการและกิจกรรมทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ การพัฒนาระบบดูแลระยะยาว (LTC) เชิงรุก บูรณาการระบบสาธารณสุขและท้องถิ่นเพื่อดูแลผู้สูงอายุติดเตียง
- ประเมินความเสี่ยงระดับชุมชน ใช้กลไกของอาสาสมัครในการเยี่ยมบ้าน เพื่อคัดกรองสัญญาณความรุนแรง เช่น รอยฟกช้ำ อาการซึมเศร้า หรือการข่มขืนอาหาร โดยใช้แบบประเมินที่เป็นมาตรฐาน
- ปรับปรุงข้อกฎหมายให้ทันสมัย นิยามความรุนแรงให้กว้างครอบคลุมการกลั่นแกล้ง การแสวงหาประโยชน์ทางทรัพย์สิน และการทำร้ายทางจิตใจกฎหมายคุ้มครองผู้รายงานคุ้มครองเพื่อนบ้านหรือบุคคลที่แจ้งเหตุ โดยเจตนาบริสุทธิ์ไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายหรือถูกฟ้องกลับกระบวนการยุติธรรมที่เป็นมิตร การสืบพยานนอกศาล หรือการใช้ VDO Conference เพื่อลดความบอบช้ำทางจิตใจของผู้สูงอายุ
- ทำฐานข้อมูลระดับชาติ เพื่อติดตามเคสที่เคยเกิดขึ้น ป้องกันการเกิดเหตุซ้ำ
- สนับสนุนงบประมาณสำหรับการติดตั้งกล้อง หรือเซ็นเซอร์ตรวจจับการในบ้านที่มีผู้สูงอายุกลุ่มเสี่ยง

แนวทางการดำเนินงาน

การดำเนินงานควรบูรณาการตามหลักสหวิชาชีพ ครอบคลุม 3 ระดับ ดังนี้

- ระดับที่ 1: การป้องกัน (Primary Prevention)**
ส่งเสริมการลดอคติทางอายุผ่านกลไกอาสาสมัครชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวด้วยกิจกรรม “โรงเรียนครอบครัว”
- ระดับที่ 2: การแก้ไขและช่วยเหลือ (Intervention)**
พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังคัดกรองกลุ่มเสี่ยง จัดช่องทางแจ้งเหตุฉุกเฉิน และจัดตั้งทีมเคลื่อนที่เร็วเพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที
- ระดับที่ 3: ระบบรองรับระยะยาว (Long-Term Care)**
จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุแบบกลางวัน และสนับสนุนสวัสดิการผู้ดูแลเพื่อลดภาระและยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

รายงานผลการช่วยเหลือ
ศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) กลุ่มจังหวัด สสว.2
สถิติความรุนแรง/คนไร้ที่พึ่ง จากศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300
รายปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ต.ค.67 - 30 ก.ย.68)

ข้อมูลจากรายงานผลการช่วยเหลือศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) กลุ่มจังหวัด สสว.2 สถิติความรุนแรงในผู้สูงอายุ ศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 ประจำปีงบประมาณ 2568 พบว่า ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงจำนวนทั้งสิ้น 476 ราย

โดยส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงภายในครอบครัว จำนวน 320 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.23 และผู้ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 345 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.48 ทั้งนี้ เด็กเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบสูงสุด จำนวน 260 ราย จังหวัดที่มีการแจ้งเหตุสูงสุด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จำนวน 212 ราย สะท้อนให้เห็นว่าปัญหามลพิษในครอบครัวยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการเฝ้าระวังและบูรณาการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจากทุกภาคส่วน

ดาวน์โหลด

